PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЄТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. —— Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК XI. Ч. 3 (1210). СУБОТА, 5. СІЧНЯ 1929. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, JANUARY 5th, 1929. No. 2 (1210). VOL. XI.

The Prowincial Library City

РЕАКЦІЙНЕ ПОВСТАННЯ В АФҐАНІСТАНІ ЦІЛКОМ РОЗБИТЕ.

Депеші до афґаністанської леґації в Лондоні кажуть, що в короткім часі цілий Афґаністан прибере свій нормальний вигляд.

ЛОНДОН, 2. січня. — Останні звідомлення до афґаністанської леґації в Лондоні кажуть, що в Афґаністані панує спокій і розпочато мирові переговори на благання повстанців, які зістали цілком розбиті.

Король Аманула і всі члени його родини находяться в столиці Кабулі й депеші вказують на те, що в короткім часі ціла країна прибере свій нормальний вигляд.

ПЕШАВАР, Індія, 2. січня.— Афґаністанський король Аманула святкує перемогу над реакційними повстанцями в околиці Кабуля роздаванням щедрих подарунків для своїх жовнірів. Він дав жовнірам столичного ґарнізону бонус двомісячної платні і підніс платню своєї прибічної сторожі з 14 на 20 рупесів місячно.

З огляду на страшне зимно в районі Кабуля, другу концентрацію реакційних повстанців у тій околиці перед приходом весни уважають за неправдоподібну, а то й за неможливу.

УРЯД АРҐЕНТИНИ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ПОСЕРЕДНИЧИТИ В СПОРІ.

БУЕНОС АЙРЕС, Арґентина, 3. січня. — Президент Єрігоєн відхилив вчера запрошення пан-американської конференції, щоб назначити арґентинського представника до комісії, яка має розслідити болівійсько-парагвайський спір. Президент сказав, що коли Арґентина попередньо запропонувала посередничити в спорі, Парагвай приняв цю пропозицію, однак Болівія зробила застереження. Єрігоєн додав, що Арґентина цілком стримається тепер від інтервенції в спорі.

ВАШИНҐТОН, 3-го січня. — Бразилійський уряд повідомив Едвіна В. Морґана, американського міністра в Ріо де Жанейро, що він назначить представника до комісії пятьох держав, яка має розслідити справу прикордонної сутички між Болівією а Параґваєм.

Приняття Бразилією є четверте, яке вже отримано. Злучені Держави, Куба й Уруґвай вже висловили свою готовість назначити представників.

ЛЯ ПАЗ, Болівія, 3. січня. — Оповіщено вчера вечером, що болівійський уряд приняв протокол про поєднання з Параґваєм в спорі ізза території Ґран Чако. Уряд підпише протокол, предложений пан-американською конференцією у Вашингтоні.

РЕЗИҐНАЦІЯ ЮГОСЛАВСЬКОГО КАБІНЕТУ ПРИНЯТА КОРОЛЕМ.

БІЛГОРОД, Югославія, 2. січня.—Король Олександер приняв сьогодні резиґнацію уряду премієра Антона Корошеца, яка була предложена минулого тижня.

Від часу вбивства хорватських послів у югославськім парляменті відносини між Хорватами а білгородським урядом щораз загострювалися. Нарешті призначення урядом військового диктатора на становище префекта поліції в Загребі викликало обурення не лише серед Хорватів, але й серед членів демократичної партії на чолі з Давидовичем.

Рішуче домагання міністрів, членів демократичної партії, щоб Корошец змінив свою політику супроти Хорватів або зрезиґнував, примусило його вручити королеві резиґнацію.

БІЛГОРОД, Югославія, 28. грудня. — Хорвати вже давно попереджали сербського детектива Ґравера, щоб він забрався з Загребу й не слідив за хорватськими діячами. Він ще в 1924 році шпіонив за Стефаном Радічем. Коли той їздив до Лондону, Ґравер нанявся до нього за льокая, щоб ліпше вивідувати його діяльність та повідомляти про все Білгород.

Тепер, коли Ґравер ішов в одній каварні до телефонічної будки, хтось пострілив його двома кулями. Нападаючий утік, а Ґравера забрано до шпиталю.

ШВИДКИЙ РОЗВИТОК ДОНБАСУ.

ХАРКІВ. — Донбас, один з головніших центрів вугільної продукції цілого С.Р.С.Р., розвивається швидким темпом.

Тепер закінчується тут будова й устаткування після найновіших взірців, 17 нових шахт, цілковито електризованих та змеханізованих. Крім того відбудовано і вдосконалено 14 старих шахт. Всі роботи ведуться власними силами, за виїмком того, що лише кілька шахт відбудовує німецька фірма "Тісен".

На робіт... асиґнувано 38 міліонів рублів в біжучім році.

В недалекім майбутнім радянський трест Донвугіль розпічне будову нових шахт, що дорівнюватимуть найсильнішим шахтам Европи й Америки.

25,000 БЕЗРОБІТНИХ У СТОЛИЦІ НОРВЕҐІЇ.

ОСЛЬО, Норвеґія. — В цім місті є без праці більше як 25,000 робітників. Безробіття

М. Літвінов вислав ноту до польського уряду

Заступник народнього комісара закордонних справ С.Р.С.Р. пропонує Польщі заключити договір, відкидаючий війну як засіб міжнародніх взаємин. — Радянська нота вказує, що пакт Келоґа не зможе запобігти війні.

ВАРШАВА, 31-го грудня. — Максим Літвінов, заступник народнього комісара закордонних справ С.Р.С.Р., вислав до польського уряду ноту, в якій пропонує, щоб Польща й Радянський Союз погодилися на мировий договір, відкидаючий війну як засіб міжнародніх взаємин. Цей крок нота мотивує тим, що пакт Келоґа не зможе недопустити до війни і на всякий випадок не буде офіціяльно ратифікований через довший час тими державами, що його підписали. Нота була вручена в суботу Станіславу Патеку, польському амбасадорові в Москві.

Радянська нота підчеркує факт, що мир в східній Европі потребує охорони, й наріжає на повільність в переговорах над польсько-радянським пактом про ненапад.

Літвінов висловлює жаль, що Польща не погодилася на повторювані пропозиції Радянського Союза підписати договір про ненапад між ними. Радянський уряд далі підтверджує, що пакт Келоґа є невистарчаючий. Радянський Союз визнає, що щось повинно бути зроблене, навіть хоч-би це було лише висловом становища, таким як загальна заява, що війна між двома країнами є відкинена.

ВАРШАВА, 31-го грудня. — Польські політичні круги є дуже зацікавлені нотою, що наспіла від М. Літвінова. Уважають, що польський уряд дасть відповідь на радянську ноту слідуючого тижня.

КОМУНІСТИЧНИХ ПОСЛІВ ВИКИНЕНО З ГАМБУРСЬКОГО СОЙМУ.

ГАМБУРҐ, 13. грудня.—Підчас дебати над врегулюванням платні урядникам на засіданні гамбурського сойму прийшло вчера до кровавої сутички між комуністичною посольською фракцією а поліцією.

Промову комуністичного посла Вестфаля раз-у-раз переривав віцепрезидент сойму др. Брінкман і нарешті цілком відібрав йому голос. Та Вестфаль промовляв далі. Тоді соціял-демократ др. Брінкман покликав поліцію, щоб вона викинула комуністичного посла. Але інші комуністичні посли стали в обороні свого товариша й не дали поліції вивести його з сойму. Поліція, не даючи за програну, кинулася на комуністичних послів і вивязалася кровава боротьба.

Бачучи, що поліція не може перемогти комуністів, соціял-демократичний віцепрезидент сойму покликав на підмогу велику ватаґу узброєної поліції і приказав її викинути всіх комуністичних послів. Після завзятої боротьби, побитих до крови комуністів поліція насильно вивела з салі.

Віцепрезидент сойму виключив цілу комуністичну фракцію на протяг одного місяця.

РУМУНСЬКА ВЛАДА КОЛЬОНІЗУЄ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ.

Під владою Румунії, як відомо, перебуває цілий край, залюднений Українцями Буковини. Крім того, чимало Українців проживає і в північній частині Бесарабії, що її кілька років тому захопила Румунія. Українські землі в Румунії дуже ласий шмат для румунського панства. Тому румунська влада хоче якнайшвидше передати ці землі у фактичне користання румунським поміщикам і куркулям.

Насамперед, влада силкується скасувати українську національність і "одним помахом руки" перетворити її на румунську. У школах, де навчаються діти Українці, ще в 1919 році скасовано викладання українською мовою. Влада закриває українські школи, а натомість закладає румунські, покладаючись на це, що Українці є такі-ж Румуни, як і інші, але вони, мовляв, згодом тільки українізувалися.

Винищуючи українські культурно-освітні заклади, влада в одночас провадить кольонізацію українських земель — заселює ці землі Румунами, при чім Румунам дає земельні дільниці в кілька разів більші й кращі, ніж Українцям. Це робить румунська влада за прикладом Польщі для того, щоб схилити на свій бік румунських селян і мати їх за слухняне знаряддя румунізації українських земель.

ВІДКЛАДАЮТЬ ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 31-го грудня. — Останній проєкт роззброєння держав, предложений Радянським Союзом, пропонує зменшити негайно збройні сили всіх держав на 50 проц. Далі спеціяльним договором мало-б бути встановлено, що робити з другою

Літвінов, заступник народнього комісара закордонних справ С.Р.С.Р., звернувся до Ліґи Націй, щоб комісія роззброєння негайно скликала свою сесію для обговорення його проєкту. Тепер він отримав повідомлення, що засідання комісії скликається аж 15. квітня,

СТУДЕНТИ АНҐЛІЇ ЗА ВІДНОВЛЕННЯМ ЗНОСИН З С.Р.С.Р.

ЛОНДОН. — Політичний клюб студентів Кембріджського університету після дебат, більшістю 240 голосів проти 124, ухвалив резолюцію, в якій закликає уряд узяти на себе ініціятиву щодо поновлення дружніх стосунків між Анґлією і С.Р.С.Р.

Дебати в студентському клюбі не мають безпосереднього значіння, але вони характерні для настрою певної частини анґлійського буржуазного й дрібнобуржуазного юнацтва.

КАРПЕНТЕРИ ДІСТАЛИ 10 ЦЕНТІВ ПІДВИШКИ.

Почавши від нового року, карпентери у Вінніпеґу дістали 10 центів підвишки платні на годину. До такої угоди прийшло між карпентерською юнією а контракторами минулого літа після страйку 800 карпентерів, що тревав три тижні. Робітники, які отримували одного долара на годину, домагалися з початку негайної підвишки всумі 15 центів на годину, однак пізніше юнія пішла на компроміс і згодилася на 10 центів підвишки від 1. січня 1929 року. Цю угоду карпентери приняли й від нового року будуть отримувати по $1.10 на годину.

В ТОРОНТО ПОМЕРЛО НА ІНФЛЮЕНЦУ 128 ОСІБ.

ТОРОНТО, 2. січня. — За останніх 24 годині в Торонто померло на інфлюенцу сім осіб, а за цілий час епідемія забрала життя 128 особам. Таке оповіщення зробив др. В. Дж. Бел, заступник провінціонального міністра здоровля, який сказав, що інфлюенца є поширена на цілу провінцію і не дійшла ще свого вершка. В міських шпиталях є тепер около 500 пацієнтів і відчувається брак доглядачок. Епідемія є лагідніша в західній частині провінції, як в східній.

ЛЕВ ТРОЦЬКИЙ ПРИ ДОБРІМ ЗДОРОВЛЮ.

МОСКВА, 3. січня. — Поголоски, що Лев Троцький є хорий і що його мається перевезти з Альма Ата до лічничого ресорту, були заперечені сьогодні особами з департаменту здоровля, а також особами, що недавно повернули з Альма Ата, де на власні очі бачили Троцького. Ці подорожні росказують, що Троцький є при добрім здоровлю і присвячує багато свого часу на писання. У вільний час він ходить також на полювання.

ПІДЧАС БУРІ В ЯПОНІЇ ЗГИНУЛО 56 ОСІБ.

ТОКІО, Японія, 3. січня. — Бурі на японськім морськім побережжі, на полудневий захід від Ніїґати, вбили 56 осіб і знищили кількасот домів. Залізничий департамент в Токіо отримав відомість, що найменше 20 сіл були залляті бурливими морськими хвилями.

5-ДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

ПОРТЛЕНД, Ореґон. — Малярі, мулярі й електричні ро-

ІНДІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ УГОДОВСТВА ЛІДЕРІВ.

Домагаються повної незалежности для Індії та рішучої боротьби проти британського імперіялізму. — Демонстранти не дали говорити Ґанді, який зрікся своїх попередніх домагань і перейшов до ґрупи Негру, що стоїть за домініяльним статусом для Індії.

БОМБЕЇ, Індія, 31. грудня. — Двайцять тисяч індійських робітників, які несли написи: "Геть з імперіялізмом" і "Хай живе Червона армія", демонстрували вчера перед будинком, де індійський національний конґрес обмірковував реформістичні проєкти, щоб добитися статусу домінії для Індії під британським правлінням.

Робітники домагалися права висловити свої кривди й домагання. Щоб втихомирити демонстрантів, до них вислано промовляти Маґатму Ґанді, який зрікся своїх попередніх домагань незалежности й прилучився до ґрупи Негру, що стоїть за домініяльним статусом для Індії. Ґанді пробував промовляти до робітників, але вони його закричали.

Джавагар Лал Негру, який стоїть за домініяльним статусом, був висланий тоді на коні переговорити з робітничими провідниками й старався намовити робітників, щоб вони розійшлися, але його стягнено з коня.

Тоді робітники рушили до будинку конґресу й по дорозі вигукували свої кличі. Роздано також тисячі летючок і анти-імперіялістичної літератури.

Намір багатьох націоналістичних провідників піти на компроміс з британськими правителями через комісію Саймона, яка є тепер в Індії і старається перетягнути реформістичних провідників до нової але не менше імперіялістичної форми британського правління в Індії, заставив робітників до протесту. Робітники домагаються безкомпромісової й повної незалежности для Індії та рішучої боротьби проти британського імперіялізму.

В конґресовій комісії минулого тижня Ґанді здезертирував зі своєї попередньої позиції і прилучився до ґрупи Негру, яка домагається домініяльного статусу для Індії. Після цього комісія одобрила конституцію Негру, яка на думку радикальнішої частини націоналістів і демонстрантів є капітуляцією перед британським імперіялізмом.

РОБІТНИКИ ЗАХОПИЛИ ДІЯМАНТОВІ ПОЛЯ В ПІВД. АФРИЦІ.

КЕЙП ТАВН, Південна Африка, 27. грудня. — Два дні тому арештовано двох чоловіків, що старалися дістатися на державні діямантові поля. Суд зпочатку відмовився звільнити їх на поруки, але коли величезна юрба робітників зробила демонстрацію, їх звільнено.

З цього випадку повстали більші заворушення. Тепер повідомляють, що тисячі узброєних мужчин захопили державні діямантові поля, знищили телеґраф і приготовилися зі зброєю стрінути поліцію, що виїхала проти них.

Перед цим 2,000 людей відбули велике віче в Порт Наллот. На вічу вони поставили домагання до уряду, щоб відкрито 34 акри діямантових піль для свобідного добування діямантів. Крім того домагалися, щоби приняти 1,000 нових робітників на державні та приватні роботи по здобуванню діямантів.

Очевидно, уряд цих вимог не задовольнив і протестуючі робітники силою захопили діямантові поля.

НІМЕЦЬКИЙ СУД ВИЗНАВ ПРАВО ЗА РАДЯНСЬКИМ УРЯДОМ.

МОСКВА. — З Берліна телеґрафують "Известиям": Берлінський апеляційний суд оголосив вирок у справі арешту, накладеного на радянські мистецькі речі, що призначені були для продажу з авкціону.

Суд визнав за радянським урядом необмежене право власности на вилучені речі, скасувавши всі тимчасові заходи суду на користь еміґрантів-позовників. На еміґрантів покладено й усі судові кошти в цій справі. У судовому викладанні мотивів зазначено, що і перша судова інстанція додержала такої самої позиції, відмовивши еміґрантам у їхньому позові. Далі суд заявляє, що згідно з декретом про націоналізацію з 19. грудня 1922 р., радянський уряд здобув право власности на конфісковані речі, отже, наявний правний стан, що його створив акт суверенної держави, правильність яко-

"Подана повище постанова берлінського апеляційного суду, — кажуть з приводу цього "Известия", — закінчує справу, що більше ніж місяць справедливо хвилювала радянську громадськість. Постанова апеляційного суду анальоґічна недавно ухваленій у такій само справі постанові анґлійського суду. Ми з задоволенням відзначаємо кінець судового процесу в Берліні й сподіваємося, що відповідні орґани Німеччини ужиють всіх потрібних заходів, щоб усунути будь-яку можливість знімати такі необґрунтовані й незаконні позови на майбутнє".

ЗАЛІЗНИЧІ ТЕЛЕҐРАФІСТИ ДІСТАЛИ ПІДВИШКУ.

СТ. ЛУЇС. — Залізничі телеґрафісти, всі орґанізовані, добилися підвишки платні від Вестерн Пасифік Рейлрод. Те-

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY; INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Прічард і МекҐреґор, у Вінніпеґу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщених в ґазеті рукописів не звертається, хіба що дописуватель виразно зазначить, що бажає звороту свого рукопису на випадок його непоміщення, та залучить почтовий стемпель на його пересилку.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ З'ЇЗДИ ТУРФДІМ В САСКАТУНІ Й ЕДМОНТОНІ.

Провінціональні з'їзди ТУРФДім в Саскачевані й Алберті відбулися в грудні 1928. Отримані звіти свідчать, що були це найбільші провінціональні з'їзди ТУРФДім. На обох з'їздах було багато фармерів, делеґатів та гостей, що чим більше зацікавлюються орґанізаційною і освітньою діяльністю ТУРФДім. З'їзди поставлено було на ділову стопу. Всі наради переходили над орґанізаційною діяльністю ТУРФДім, над тим, що зроблено, чого не зроблено й чому і що та як робити в найблищому майбутньому.

Не говорячи вже про внутрі-орґанізаційні справи, що їх обговорювали та вирішували провінціональні з'їзди, присвятили вони багато уваги загально орґанізаційній, освітній, культурно-мистецькій та кооперативній справі. Загально постанови з'їздів можна схарактеризувати так: внутрі-орґанізаційний стан треба поставити на кращу стопу. Треба з'активізувати членство. Освітню роботу внутрі орґанізації треба так усистематизувати, щоб вона проводилася пляново і неухильно. Для цего вироблено пропозиції до всекраєвого Десятого З'їзду, які він повинен розробити й затвердити не для того, щоб вони були виложені в його резолюціях, але й переведені в життя.

Культурно-мистецькі гуртки—хори, драмгуртки, орхестри сцентралізувати, взяти під стисле центральне керовництво, щоб вони знали, що мають робити, як і чому. Бібліотеки, читальні усистематизувати. Представлення й концерти, не дивлячись на їх матеріяльну й моральну користь, яку вони приносять для орґанізації, не сміють вбивати освітньої праці, як курсів, мітінґів, спільних читань і т. ин. Взагалі не перегинати кия в одній галузі праці на шкоду другій. В розподілі праці мусить бути рівномірність. Але це можливе тільки тоді, коли будуть щодо цего сталі дерективи й членство відповідно активізоване.

З'їзд в Едмонтоні постановив, що досить балачок про бурсу — час приступити до діла. Бурса в Едмонтоні потрібна й вона там мусить бути встановлена до слідуючого шкільного сезону й дати приміщення та догляд десяткам робітничих та фармерських шкільних дітей, що бажають осягнути середню та вищу освіту.

Говорено також на з'їздах над кооперативами. Кооперативи — це питання, від якого годі далі ухилятися. Воно йде від самих найбідніших робітничих і фармерських мас і орґанізація повинна дати йому дерективи та допомогу. Инакше, кооперативи творитимуться, як це ми зараз вже спостерігаємо, кожна сама по собі, без пляну й відповідного керовництва, а це може вийти на шкоду тій справі, якій кооперативи повинні служити. Книгарні, інформаційні бюра, все, що потрібне на услугу робітника й фармера, орґанізація після своїх сил і можливостей повинна встановляти чи то сама, чи під своєю контролею.

Ми повище згадали тільки деякі з ухвал провінціональних з'їздів ТУРФДім. Вони свідчать, що з'їзди були не тільки великі, але й діловиті. Бомбастичности, що нею воюють на своїх з'їздах патріоти ріжних відтінків, не було на цих з'їздах, як не бувало її на з'їздах наших орґанізацій взагалі. Щоб мати уяву про значіння цих з'їздів й відношення до них українських робітників і фармерів, прочитайте статтю на иншому місци цего числа "Укр. Роб. Вістей" про представлення, концерт і мітінґи в Едмонтоні в часі з'їзду.

В БЕРЛІНІ СТАН ОБЛОГИ.

Десятирічне панування німецької соціял-демократії в нічому не уступає кайзерівському режімові Вільгельма II. з воєнних і передвоєнних часів. Спіраючись на власний державний апарат і поліцію німецькі соціял-демократичні державні мужі з допомогою реформістських лідерів з трейд-юній повних 10 років йшли одним фронтом з власниками фабрик — з капіталістами, здавлюючи брутальною силою кожній навіть леґальний відрух німецьких працюючих мас. Ламання масових страйків у рурському вугільному басейні й внутрі держави, скрите мордування провідників революційного визвольного руху, як Карла Лібкнехта, Рози Люксембурґ й инших, усування робітників від праці за їхню приналежність до компартії, півтора мільйона безробітних, що примирають голодовою смертю, будування воєнних кораблів й панцирників, залицяння до антирадянського бльоку імперіялістичних держав проти СРСР — ось діла соціял-демократичного правительства в Німеччині. Не дивно — що німецькі робітники й селяни, випробувавши на своїй шкірі оту спілку соціял-демократії з фашістськими гіртлерівцями, масово вступають в лави Комуністичної Партії Німеччини, побільшуючи її ряди.

У відповідь на зміцнення боєвиків III. Інтернаціоналу в Німеччині, соціял-демократичний уряд виступив ще з більшою аґресивністю на знищення комуністичного руху. Свої атаки зараз скерували німецькі соціял-демократи на комуністичну військову орґанізацію Союз Червоних Фронтовиків, яких число доходить до 100 тисяч. Ось на 11. грудня 1928 року знов скрито замордувала німецька соціял-демократія з гіртлерівцями активного члена Союзу Червоних Фронтовиків тов. Вілі Шульца. На 13. грудня визначено протестаційний похорон замордованого фронтовика. Комуністична Партія Німеччини, як і Союз Червоних Фронтовиків, завізвали всіх працю-

зидент поліції, соціял-демократ Церґібель, заборонив не лише масову участь німецьких працюючих в похороні тов. Шульца, але й взагалі всякі мітінґи й протестаційні віча під одкритим небом, повідомляючи рівночасно, що кожний арештований поліцією буде поставлений зараз під доразовий наглий суд. Щоб показати свою силу й поготівля, отой соціял-демократичний президент поліції Церґібель продемонстрував свою озброєну поліцію в стальових шоломах на панцирних автах по найбільш рухливій вулиці Берліну, Кепеніґ.

Та випробовані у революційних боях червоні фронтовики не злякались погроз соціял-демократичного президента поліції. У відповідь на військове поготівля й воєнні доразові суди Комуністична Партія Німеччини й Союз Червоних Фронтовиків кличуть до німецького робітництва:

"Німецькі працюючі, що кровавими боями здобули вулицю, не дадуть відобрати права вулиці соціял-демократам. Спіраючись на робітництво і його довіря, Комуністична Партія Німеччини й Союз Червоних Фронтовиків закликає пролетаріят Берліну до оборони права на демонстрації. **Працюючі всіх заводів і юній на фронт! Поліцейська диктатура Церґібля мусить дістати відповідь через масовий штурм пролетаріяту Берліну!"**

В замкнених кольонах враз з червоними франтовиками на вулицю для поборювання фашістських мордерців і їхнього опікунчого коаліційного уряду виступила Комуністична Партія Німеччини й революційний пролетаріят Берліну. "Роте Фане" з 13. грудня повідомляє, що в Берліні проголошено стан облоги. Таке то соціял-демократичне царство.

УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ПРОТИ АКАДЕМИКА ЄФРЕМОВА.

В липні 1928 року академик С. Єфремов вмістив у львівськім "Ділі" статтю, яку недавно використала проти Радянської України і проти радянської влади петлюрівська і польська преса, покликуючись на Єфремова, як на авторитет. Це спричинило велике обурення серед українського студентства і вчених Радянської України. На своїх зібраннях радянське студентство та багато наукових робітників винесли гострі протести проти поступку Єфремова та в численних резолюціях заявляють, що йому не повинно бути місця в Українській Академії Наук. Нище ми містимо в цій справі статтю одного з українських професорів, передруковуючи її з київської "Пролетарської Правди".

Українська інтеліґенція після польсько-петлюрівського наступу 1920 року в корені поділилася на два табори. Одна частина, цілком пройнята вузько шовіністичними ідеями, не приняла нових ні форм, ні ідей соціялістичного будівництва і... еміґрувала на Захід. Друга-ж, куди численніша частина укрінтеліґенції, свідомо залишилась на Наддніпрянській Україні, принявши нові форми й Ленінову ідею про розвязання національного питання.

В наслідок бурливих подій, що відбулися на терені України, серед певної частини наддніпрянської інтеліґенції жевріло ще деяке недовіря. Але де-далі більше свідома частина укрінтеліґенції ставала на правдивий шлях. Представники влади ширше почали притягати нашу інтеліґенцію до відбудовування пригнобленої за царату української культури на засадах вільного розвитку націй і співробітництва всіх народів великого Радянського Союзу. Замість недовіря склалися дружні та щирі взаємини між керівниками соціялістичного будівництва й кращими представниками свідомої української інтеліґенції.

На сьогодні, коли ленінська партія провадить і середпартійну, і загальну українізацію, коли українізація форм пролетарської культури де-далі пишніше розквітає по всіх містах і селах, по всіх школах і інститутах, — можемо констатувати повний контакт і щире співробітництво. Переконавшись у відданості й щирості нашої роботи, партія не вагається якнайширше притягати українську інтеліґенцію до активної праці на всіх ділянках будівництва. Можемо констатувати повне довіря з обох боків і повну та чесну відданість роботі свідомої української інтеліґенції. Правда, не легко цього дійшли. Шлях був терністий. Були, звісно, помилки, були й важні епізоди в житті нашої інтеліґенції. Коли, мов у казані, кипіло й шумувало, від часу до часу життя викидало на поверхню піну й тріски старого гнилого думання. Але, визначаючи своє ставлення до національної політики, інтеліґенція, мусіла-би брати приклад із партійної практики засудження націоналістичних ухилів (шумськізм то-що), які перешкоджають витриманій лінії радянського культурного будівництва.

Проте ми раді, що на факти колишніх серйозних збочень інтеліґенції ми можемо дивитися вже оком історика. Було... Минулося... І тепер поруч потекли потоки чистої соціялівняних національностей (української російської, єврейської та инших) у широкі береги кришталево-прозорої річки, яка вливається в Єдиний Всесвітній Пролетарський Інтернаціональний Океан...

На жаль, іще зустрічаються окремі спроби порушити правильний курс національної політики на Радянській Україні й знову шкодять витриманій лінії соціялістичного будівництва. Виступ академика Єфремова в закордонній антирадянській пресі гостро вразив українську інтеліґенцію. По перше, це був виступ в УНДО-вському орґані "Діло", яке працює в повному контакті з польсько-петлюрівським фашізмом. Для радянського академика є инші газети й инші орґани та й взагалі инші шляхи, щоб розбирати як політичні, так і суто-академічні питання.

По-друге, хоч як би виправдував себе академик Єфремов, але факт залишається фактом: його виступ використали наші вороги. І це саме в той момент, коли в Галичині розгромили українські культурні орґанізації, канчуками та баґнетами "заспокоїли" національний рух української молоді. І не хто-ж таки, як свої земляки-еміґранти, ундівці.

За кожним новим кроком стежать, кожну нашу неприємність використовують і цим зміцнюють позиції польського фашізму. Київська секція наукових робітників одноголосно рішуче засудила виступ акад. Єфремова й відразу-ж дала достойну відсіч. Уся українська інтеліґенція на численних зборах, особливо-ж по інститутах, одноголосно й катеґорично засудила та відмежувалася від цього виступу на користь наших найлютіших ворогів — імперіялістично - шовіністичних фашістських кол польських, петлюрівських, ундівських та всіх инших, що готують нам війну, а західнім братам нашим — канчуки, баґнети й вязниці.

В таких обставинах особливо гостро вражає нас антирадянський виступ академика Єфремова й викликає рішучий осуд від широкого радянського громадянства.

Останні львівські події ясно довели українській інтеліґенції, яку "самостійність" несе з собою петлюрівсько-польсько-ундівський бльок. Трудящі Наддніпрянщини ще й ще раз нагадують галицькій інтеліґенції та всьому робітничо-селянському населенню, що найповніше забезпечити спільний культурний розвиток братніх частин українського народу зможе лише Єдиний Червоний Пролетарський Прапор.

Проф. Ол. Крупський.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ПОЛЬЩІ ПРО ПОГРОМ У ЛЬВОВІ.

Акт брутального ґвалту й терору, що ними окупаційна влада на Західній Україні уквітчала десятиріччя свого панування, мусить притягнути до себе найбільшу увагу робітничих та селянських мас цілої Польщі. Погром українських маніфестацій та інституцій у перших числах листопада за допомогою поліції та фашістських орґанізацій, зі всією силою викриває всю суть фашістської національної політики. Ґвалтування, гніт — оце суть цієї політики на окупованих землях — однаково на Західній Україні, як і на Західній Білоруси, що маскується способами підкупу та нікчемних поступок у відношенню до буржуазії і горішніх кол дрібноміщанства завойованих народів.

Загострення клясових противенств, процес визволення чимраз ширших українських та білоруських мас з-під впливів угоди та зради, перехід тих мас до рішучої боротьби проти фашістської окупації викликають і викликатимуть в чимраз більшій мірі застосування методів ґвалту і пригноблення, методів отвертого національного утиску, як найбільш уживаного знаряддя підтримати владу польських дідичів та капіталістів на Західній Україні та Західній Білоруси, знаряддя придушень революційного національного руху та приготування фашістської диктатури до збройного нападу на СРСР.

КПП — аванґард робітничо-селянських мас Польщі звертає особливу увагу польського робітника й селянина на львівські події. Революційний національно-визвольний рух — це союзники польських мас в їхній боротьбі проти влади поміщиків та капіталістів, проти фашістської диктатури в їхній боротьбі за польську республіку рад.

Те, що буржуазно - поміщицька Польща запрягла в ярмо Західну Україну і Західну Білорусь, є одним із жерел визиску й поневолення робітничих та селянських мас корінної Польщі. Доки триває окупація Західної України та Західної Білоруси, доти неможливе визволення польського робітника та селянина.

КПП закликає польські трудящі маси якнайенерґічніше підтримати боротьбу українського та білоруського народів за визволення, закликає до невгамовної боротьби в спілці з трудящими масами Західної України та Західної Білоруси на чолі їх — проти польської окупації на Західній Україні та Західній Білоруси, проти приготування фашізму до збройного нападу на СРСР, проти повалення УСРР. Ведучи боротьбу проти фашістської окупації на Зах. Україні, ведучи боротьбу проти всіх проявів окупантської політики, демаскуючи польських соціял-фашістів, як одну з найстаріших підпор буржуазно - поміщицької окупації, даючи рішучу відсіч усім спробам отроювати польські трудящі маси стрюєю польського великодержавного шовінізму, демаскуючи і поборюючи водночас українське угодовство та зраду (УНДО, "радикалів" та шумськівських ренеґатів, що волочаться в їхньому хвості), що, прикриваючись націоналістичною фразою, відриває українські маси від боротьби в спілці з трудящими масами цілої Польщі і запродує фашізмові справу визволення українського народу.—КПП мобілізує до революційної боротьби робітників, селян та пригнічених народи, цементує їх бойову спілку в огні боротьби проти окупації, проти диктатури фашізму, за робітничо-селянську владу, за польську республіку, за право самовизначення пригноблених народів, аж до відірвання, за прилучення Західної України до України Радянської.

Нехай у відповідь на криваву масакру та львівські погроми загримить в кожній фабриці, в кожній копальні, в кожному селі й фільварку — у всій Польщі могутній голос протесту.

Геть з окупацією Західної України й Білоруси.

Хай живе єдність трудящих мас цілої Польщі в боротьбі за клясове й національне визволення.

Листопад 1928 р.

ПЕРЕД ДЕСЯТИМ З'ЇЗДОМ ТУРФДІМ.

(Стаття йде в дискусійному порядку.)

Не знаю, чи це буде дискусійна стаття, чи ні, але прошу не відмовте мені місця на сторінках "Укр. Роб. Вістей" висловити свою думку. Освітня праця в наших українських робітничих орґанізаціях розвивається неоднаковим ходом. В сильніших відділах праця поступає досить добре, є місцевости, що праця провадиться середньо, а є місцевости, де одиниці докладають найкращих старань, однак без великого успіху. Це все залежить від умовин і обставин, серед яких деяким відділам приходиться працювати. Але здається, що ми в минулому надто багато почали дорікати цим "обставинам". Ану попробуймо приглянутися близче до цих "обставин", чи справді вони такі страшні і недоступні?

Возьмім за примір майнерські околиці. Ми, майнері, працюємо так, як і робітники в инших індустріях на свій прожиток. Але ми завжди не працюємо. Ми працюємо найбільше 180 днів в році, а часами і менше. Виходить, що працюємо 6 місяців, а 6 місяців відпочиваємо. Як же праця в наших українських робітничих орґанізаціях поступає в той вільний час? Тут "обставини" такі сприяючі, що вже годі дорікати їм. Прямо кличуть нас: сходіться, почитайте повчаючу наукову книжку, навчіть читати й писати других, або навіть обговоріть, чому ми так багато маємо вільного часу, помимо того, що ми хотіли-б працювати. Багато є говорити, але чи так робимо? Правда, що тут "обставини" ні при чому? Ці "обставини" такі, що їх можна пристосувати й підчас головних кампаній, як: пресова, сплата довгу друкарні й школи, приюту і т. ин.

Ні. Кожний з нас, коли маємо вільний час, шукаємо инших доріг, щоб збути той дорогий час на щось иншого. Що-ж роблять активніші члени? Те саме, що попередними роками: вони є і в зарядах, входять до ріжних комітетів, беруть участь в хорі, в представленню, роблять порядок на сцені і в салі перед виставою в Укр. Роб. Домі; по виставі те саме. До ґазети пишуть (це вже обовязково) і т. ин.

Де-ж решта членства і що вони роблять? Те саме, що й попередними роками. Дуже мала зайшла зміна. Не вистарчить того, що платять свої членські вкладки і є передплатниками українських робітничих ґазет? Питання ще, чи читають вони їх і чи розбираються в прочитанім. Це вже легко можна пізнати навіть з звичайної балачки, а найбільше на зборах, коли рішається якась важна справа на добро орґанізації.

Чому воно так? Тому, що наші робітничі орґанізації не вспіли притягнути все членство до активної праці в наших українських робітничих орґанізаціях. Тому-то весь тягар паде на одиниць, а другі не відчувають того і не будуть відчувати, доки не втягнемо

Десятий з'їзд повинен добре застановитись над такими справами і винести своє рішення. Відділи на місцях повинні мати тісний звязок з ЦВК ТУРФДім в ріжних справах.

Чому власне з Центральним Виконавчим Комітетом? Коли дозволите, я наведу коротенький примір. Ось на днях ЦВК вислав обіжники до всіх відділів ТУРФДім. Ой, якого страху нагнав цей обіжник нашим зарядам. Де-ж тільки багато запитів? Що вони думають там у Вінніпеґу? Це прямо неможливе до виконання. Буде цікаво почути, що членство скаже на зборах. Це власне найбільше застановляє подумати наше членство. Коли-б такі обіжники приходили частіше. Коли неможливо висилати один кожного місяця, то в три місяці таки обовязково.

А. Галюк.

Колмен, Алта.

"СНЕП ШАТС".

АМАТОРИ.

Вони найзавзятіші працівники в наших орґанізаціях.

Але багато й клопоту з ними часом. Хоч й не з всіма, але з богатьома.

Режісер підобрав відповідну до місцевої сцени та аматорських сил, штуку. Проголошує на кількох підприємствах, щоби зійшлися всі аматори того, а того вечера, бо будеться роздавати ролі.

Прийде проголошений вечір і зійдеться троє-четверо, а до вистави штуки треба поверх десятеро.

Почіхається режісер в голову кілька разів, посвариться з головою мистецького комітету і на тім кінчиться.

Проголошує на другий вечір і виходить те саме.

Режісер бере ролі під паху і по хатах.

Заніс одному, другому, третій, четвертій й відразу призначає вечір на першу пробу.

Пізною порою вертає додому. На столі примірники штуки, переписані ролі.

— А це що, жінко? — будить її.

— Що?

— А книжки і переписані ролі на столику?

— Та то діти поприносили, бо казали, що їхні тати та мами не можуть грати.

— Та я щойно тепер був в них.

— От і бачиш. Нім ти вийшов з одної хати і зайшов до другої, то з першої хати роля вже прибула.

— І не подавали ніяких причин?

— Одна дівчина сказала, що це мала роля і її може хто небудь грати.

На другий вечір режісер розносить по инших хатах. Ще тяжче, як першим разом, бо це вже "секонд генд" ролі. Якось менше-більше полатає.

На першій пробі бракує ще пять аматорів. Присутні аматори заступають себе і тих, що їх нема. От говорять за суфлером за себе і за инших.

На другій і на третій пробі вже є тих пять аматорів, що їх ще не було попередно, але зате бракує трох, котрі були на першій пробі.

— Чому ви не були попередно? — питає режісер на четвертій пробі.

— Та мені вистарчить бути лише один раз! Я свою ролю знаю!...

А режісер мусить щось пожартувати і засміятися, щоби не втратити аматора.

На ґенеральній пробі двох аматорів віддає ролі. Причина: "Не буду і то все".

В день виставлення штуки. Година пізніше починається, як проголошено. До сцени бракує приборів. Стягають зі стін образи у салі і таскають на сцену. Відтак пічнеться. Суфлера чути найліпше. І не лише ті слова, які читає з книжки, але і "додаткові". Аматори не знають своїх назв. Словом — не відограють, а відстогнуть представлення. Слідуючим разом жаліють, що було мало публики.

Драпака.

LIBRARY UNIVERSITY OF MANITOBA

В ЧАСІ ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО З'ЇЗДУ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

Тов. І. Навізівський про політичне та економічне положення в Польщі, Румунії на Західній та Радянській Україні.

"Підземна Галичина."

В днях 20., 21. і 22. грудня 1928 р. відбувся провінціональний зїзд ТУРФДім в Едмонтоні.

На цьому з'їзді не тільки що було найбільше число делеґатів і делеґаток, але на ньому обговорювалося найбільше нових і важних справ, яких не порушувалося на попередніх з'їздах. Та про це мабуть напише хтось инший, а я хочу торкнутись тільки підприємств, що відбулися підчас з'їзду.

В суботу, 22. грудня Драмгурток при відділі ТУРФДім в Едмонтоні відограв драму М. Ірчана на 5. дій п. н.: "Підземна Галичина".

Гра на загал випала досить добре. Публика заховувалась спокійно і з великою увагою слідила за кожним словом і рухом аматорів.

Та жаль тільки було тої публики, що з браку місця вернулася додому. Ще далеко до осьмої години, як саля У.Р.Д. була заповнена по береги. Щоби драма не затягнулася до пізної ночі, куртина піднялась в год. 8. вечером. Як жаль було відправляти людей, які спішили 5—6 миль, щоби захопити місце, та мусіли з наріканням вертати домів. Та справу за малої салі У.Р.Д. для едмонтонської публики едмонтонські робітники і робітниці мусять розвязати в короткім часі.

Масове віче т. Навізівського.

В неділю, 23. грудня в 2-ій годині по полудні почалось масове віче, на якому промовляв т. Навізівський, який розподілював допомогу потерпівшим від повені в Галичині й на Буковині, що її зложили українські робітники й фармері в Канаді.

На віче зійшлося так багато людей, що знову з браку місця мусіли вертати додому. Віче затягнулось до пізна. Тов. Навізівський говорив близько 3 години. У своїй промові змалював він економічне й політичне положення в шляхетській Польщі й боярській Румунії. Нема країни, в якій свавільство, підкупство, хабарництво, переслідування і знущання над робітниками й селянами та поступовою інтеліґенцією могло-б дорівнати румунській сіґуранці. Жорстокість і несправедливість переходять всякі границі, які історія знає. У Румунії за долара можна підкупити найнищого сіґуранчика й саму королеву. Навіть тов. Навізівського було заарештовано. За що, то й до сьогодня ніхто не знає. Мабуть на те, щоби дістати хабара.

Національні меншости румунізуються на 100 процент. Найвірнішими слугами й донощиками румунських бояр є українські патріоти. Щось подібного діється і в шляхетській Польщі. Українські патріоти з УНДО обєдналися з польськими панами і торгують бідним робітником і селянином. Між селянами і робітниками клекотить. Польща як на вулькані. Очі робітників і селян звернені на схід.

Не роки, а дні числять, коли вже прийде той час, що суддями будемо ми. Також т. Навізівський згадав, з якими великими труднощами прийшлося йому розподілювати допомогу, бо робітничо-селянський комітет було розвязано, а деяких товаришів арештовано. Все-ж таки по довгих трудах т. Навізівський добився того, що дозволено йому розподілювати допомогу в присутности детектива, щоб не ширив більшовицької пропаґанди.

Допомогу т. Навізівський роздавав тільки бідним, без огляду на те, яких хто поглядів та якої національности. Згадав т. Навізівський і про допомогу инших організацій, як УНДО, до якого приєдналися канадійські патріоти зі своїм Червоним Хрестом. Цей комітет роздавав гроші тільки своїм однодумцям і то більше позичав для піддержки патріотичних інституцій, бо мовляв: дай бідному гроші то він їх з'їзть і з того не буде ніякої користи.

Давав і митрополит Шептицький своїм попам та церковним зверхникам, тільки не бідним.

Помимо того, що з браку місця багато присутніх мусіли стояти через цілий час на ногах, промову т. Навізівського вислухали з великою увагою. Після промови присутні ставили ряд запитань, на які т. Навізівський вдоволяючо відповідав. Віче закрито около 6-ої години вечером.

Концерт.

Цего самого вечера був в У.Р.Д. концерт. Вже й самий не знаю, як почати про концерт.

Між вічем, що закінчилось около 6-ої години, а концертом, що мав початися у годині 8.30, не було ніякої перерви.

Зараз по вічу проголошено вечерю, яку товаришки приготовили в шкільній салі для делеґатів і гостей.

Одні вечеряли, другі чекали своєї черги. В салі У.Р.Д., як в улию. Гамір, дискусії. Ті, що повечеряли, засідали свої місця в салі У.Р.Д., другі йшли їсти. Гості з фармів не опускають салі У.Р.Д., бо знають, що в 7-ій годині вже трудно буде дістатися. Так воно й було.

Концерт проголошено у 8.30, а в 7.30 вже й за долара не купиш місця. Щоби цілу годину не мучити публики, концерт почато в 8. годині, тобто пів години скорше, як було проголошено.

Скільки людей вернулося домів не знаю, але з певністю, заповнили-б ще одну таку салю, як У.Р.Д. Тут ще раз зазначую, що У.Р.Д. в Едмонтоні ніяк не відповідає своїми розмірами едмонтонському українському населенню.

Робітники й робітниці Едмонтону вже повинні над цею справою подумати серйозно.

Всі концертові точки під дірігентурою т. Вихрестова випали дуже добре. В половині програми забрав слово т. Гнатюк з Вегревил, який говорив про завдання й досягнення нашої культурно-освітної організації ТУРФДім в Канаді.

Помимо того, що концерт почався в 8. годині вечером, затягнувся аж до пів дванацятої в ночі.

Здається мені, що концерт був задовгий, однак люди не тільки що з увагою вислухали кожну точку, але були-б слухали більше.

Віче про С.Р.С.Р. взагалі, а Україну зокрема.

В понеділок, 24. грудня, 1928 р. в год. 8. вечером почалося масове віче, на якому говорив т. І. Навізівський про культурне досягнення С.Р.С.Р. взагалі, а України зокрема. Людей, як і на попередніх підприємствах, битком набито. Перш всего т. Навізівський порушив політичне й господарське життя в Польщі й на Західній Україні, щоби можна порівнати з розвитком господарським на Радянській Україні. Політичне життя в Польщі жахливе. Тюрми переповнені політвязнями. Навіть послів, як нетикальних осіб, саджають в тюрми. Колись в Польщі конфіскували статті, а тепер конфіскують цілий наклад ґазети. Українські школи польонізуються. Торговля дуже храмає. Промисл упав. Ліси винищують і тим деревом сплачують довги закордонним капіталістам.

На Західній Україні міста й містечка переповнені військом і поліцією. У вагонах всюди жандарми. Польська шляхта непевна свого панування.

Вступивши на території Рад. Республік, зараз людина чується вільна. Тимбільше, що є нізацій. Коли бизнесмен, то перешукують більше.

Життя культурне розвивається. На базарі повно книжок на продаж. Якщо книжки не розпродаються за два-три місяці, то пізніше продаються за третину попереньої ціни.

У містах населення зростає. Харків переповнений, що трудно найти помешкання. Коли брак помешкань для робітників, тоді непманів "муфують" з помешкань. Будинок державної промисловости в Харкові найкращий в цілім С.Р.С.Р., коштує около 14,000,000 карбованців. У фабриках у Харкові, де виробляють трактори, працює поверх 6,000 робітників.

На фабриках кожний робітник дістає місяць відпустки в рік з повною платнею.

Хлопець чи дівчина понизше 18 літ не сміє робити більше як 4 годині денно. Середня платня робітника 97 карбованців в місяць. Там, де переплюють залізну руду, працюють тільки по 4 годині денно. У металюрґічнім заводі в Дніпропетровську працює коло 21,000 робітників.

Найбільша будівля не тільки в С.Р.С.Р., а то й цілій Европі, це Дніпрельстан на Україні, який коштуватиме около 200,000,000 карбованців.

Населення всіма силами взялося за освіту, тоб-то за ґазету й книжку. В одному невеличкому селі, де за царя приходило всього три ґазеті, тепер самого "Радянського Села" приходить 163 чисел.

За 1927 рік видано більше українських книжок, як за царя за 119 років.

У вязницях вязні працюють за гроші. Там-же виучують всякого ремесла; грають представлення, устроюють лекції і т. инше. Бібліотека у харківській тюрмі числить більше, як 6,000 книжок.

Комуни розвиваються. Міґаєвська комуна, в якій є майже самі канадійці, вартує від 200—300 тисяч карбованців.

У парках справді відпочинок і розривка: кіно, театри, концерти, віча, музеї, всякі розривки і т. и.

Можна сказати, що культура матеріяльна й духова в цілім С.Р.С.Р., а на Україні зокрема, розвивається багато скорше й краще, як в найбільших капіталістичних країнах.

Тому-то капіталісти цілого світа стараються робити всякі перепони в господарськім і культурнім розвитку, щоби С.Р.С.Р. ослабити, а навіть спровокувати до війни. Однак на сторожі С.Р.С.Р. стоїть не тілько Червона армія, але стоїть кожний робітник і селянин, стоять мільйони робітників й селян цілого світа. В цім і є запорука існування С.Р.С.Р. — так закінчив свою промову т. Навізівський. А гавкання наших твердолобих самостійників на Радянські Республіки шкодить або помагає настільки, що й гавкання собаки на місяць.

Тов. Навізівський говорив 3 і пів години й люди слухали з великою увагою. Опісля було ще до 30 запитань, на які т. Навізівський відповідав вдоволяючо.

На останку т. Навізівський показав окол 40 світляних образків з життя на Рад. Україні, якими публика незвичайно зацікавилася.

Варто-б, щоб т. Навізівський відвідав всі більші і менші місцевости, навіть по фармах та відкрив очі всім тим, які до цього часу дають себе дурити, та на всі боки натягати всяким дурисвітам.

Присутний.

Едмонтон, Алта.

ОГЛЯД СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ В РУМУНІЇ.

(Стаття надіслана до "У.Р.В." з Чехословаччини.)

(Докінчення.)

Правительство Братіяну уступило присилуване як внутрішнім напором мас, які ще надто дезорґанізовані, так і силою заграничного капіталу, який знає, що трудящі маси Румунії не будуть воювати проти своїх братів по той бік Дністра. Заграничний капітал це знає і цей же капітал вручає керму держави досить популярному Маніові, щоби цей перш за все успіків зреволюціонізовані маси та зискав їх для війни проти Радянського Союзу, бо не можна вести війни і то проти СРСР з так невдоволеними робітничими масами. — Манію перебравши керму зараз-же оголошує ряд полекш як: знесення стану облоги, знесення цензури часописів, пошти і телеґрафу, свобода преси і зібрань та де-які права (пока обіцянки) цілковито обезправленим національним меншостям і т. д. Але співробітник Манію Вайда-Воєвод проголошує на передодні перебрання влади нац. цар. партією. "коли наша партія прийде до керми, то візме комуністам охоту і право прилюдно признавати себе комуністами". От-же права нацменшостям, які льояльно ставляться до румунської держави, свободу пресі, яка буде свобідно аґітувати за інтервенцією проти СРСР.

Грубо помиляються де-які наївні поступові уґрупування зах. Европи, які бачуть в новому правительстві новий режім, нову еру в політичному житті Румунії. Коли вже дивитись на правительство Манію, як на нову еру, то обовязково треба додати, — еру зісиленого, приспішеного, більше раціонального і рафінованого підготування нападу на державу робітників і селян на СРСР. Правительство Манію це тільки оконечний етап у цих підготуваннях, етап консолідації буржуазного табора, етап вибалансування анґльофранцузьких інтересів на теріторії Румунії.

Першим серіозним кроком у заграничній політиці правительства Манію є недавно підписаний договір між Румунією а Німеччиною. Десять літ не могли панове вирівнятися, аж сьогодні. От як виглядає в найголовніщих рисах це вирівнання: Румунія задовольниться готівкою 75.5 мільйонів державних марок, які Німеччина сплатить в 4 річних ратах і Німеччина зрікається винагородження за майно при Держ. банкові (Reichs Bank) а Румунія не оптує на виплату в леях. Румунія зрікається користуватись правом арт. 297 Версальського договору, на підставі якого вона (Румунія) має право сконфіскувати німецьке майно, яке находиться в Румунії. Румунія зобовязується викупити позичкові папери, які находяться в руках Німеччини ще з передвійни, дальше — папери ріжних позичок, які є в руках німців а навіть ті, які в році 1916 були евакуовані в Росію, а тепер находяться в руках Німеччини будуть вповні викуплені румунським правительством. Так зв. "малі позички", які доходять до суми 1950 мільйонів леїв були визнані.

Хто хоч трохи знакомий зі спором між німецькими і румунськими капіталістами, а головно претенсіями послідних здивується таким наглим зворотом. Підпис так некорисного для Румунії договору означає тільки, що і тут "вплинули" ті, які помогли Маніеві до керми.

Позичка, стабілізація, — от гасла нового правительства. Але позичку можна дістати від ґрупи "Blair-Dillon-Read" тільки через Німеччину. Взагалі заграничний капітал старається заінтересувати Німеччину Румунією. З однієї сторони це йому вигідно тому, що німецьких імперіялістів, про які радянська і комуністична преса цілого світа нераз писала і пише, найкраще виявляють себе в румунській політиці, яку так маркантно приписано правительству Манію.

вкладанням капіталів у Румунії, з другої сторони Німеччина, яка візьме участь у вкладанні капіталів буде заінтересована в задержанні "status quo" в Румунії а тим самим Німеччина втягається щільніше до протирадянського бльоку. На дійсну зміну режіму в Румунії, яка може бути тільки ділом рук працюючих мас, Німеччина відповість висилкою "крейсера А" а це дуже важне для панів Чемберленів і Ко.

"В кожному разі є дуже потішаючим факт, що нове правительство отвирає границі перед чужим капіталом і бажає відновити господарський мир передусім із Німеччиною", пише "Таймс" з дня 19. XI. ц. р. І той же "Таймс" пише далі: "Помимо того становище Манію не легке. Селяне очікують підвищення цін на хліборобські продукти і полекшення екзістенції, урядовці підвищення платні, але ані Манію не в силі почерком пера творити чуда".

З Німеччиною вирівнано, її задоволено, але чи вирівналося нове правительство зі селянством і взагалі широкими трудящими масами? Чи їх жадання і надії задоволено? Ні! Цього й не може бути.

Ілюзії, якими жило головно селянство деяких частин Румунії, зникнуть, як тільки вони побачуть, що нове правительство не в силі змінити їх тяжкого положення. Манію сам зірве зі себе авреол "демократа", яким він так старанно старався себе окутати. — А що тоді? Тоді одинокий можливий вихід — рвеолюція.

Р. В.

ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СЕКЦІЇ ПРИ АКАДЕМІЇ ХУДОЖНІХ НАУК У МОСКВІ.

Недавно відбулись в Академії Художніх Наук другі збори ініціятивної ґрупи українців у Москві, щоб намітити дальший плян роботи секції. Секція поставила перед собою завдання популяризувати українську культуру, мистецтво та музику серед російського робітництва не терені РСФРР. Секція як така, вже фактично орґанізована й взялась до практичної праці. Намічено до науково-дослідчої праці запросити всіх наукових діячів у царині українського мистецтва у Москві. Для доповідей намічається запросити з України відомих учених діячів в ділянці української художньої культури: професорів, лекторів, художників, артистів та літераторів. Останні повинні виступити з доповіддями перед широкою робітничою авдиторією Москви. У пляні роботи секції є запрошення до Москви Леся Курбаса, щоб він зробив доповідь про досягнення Березілля та про розвиток театрального мистецтва на Україні.

КУЛЬТУРНИЙ ЗВЯЗОК З ЗАКОРДОНОМ.

В Харкові орґанізовано всеукраїнське товариство звязку з закордоном. Голова товариства Полоцький у розмові з кореспондентом "Пролетарської Правди" подав ось такі про нього інформації: Діяльність Товариства розвивається успішно. До складу Т-ва вступило 50 орґанізацій а також шириться індивідуальне членство. Вже налагоджено обмін книгами та науковими працями з низкою европейських країн. У Харкові за 2—3 тижні відкривається вистава японської та німецької дитячої книги. Ці вистави влаштовують місцеві японські та німецькі орґанізації. Крім того, німецька асоціяція художників пропонує орґанізувати в Харкові виставу німецької ґрафіки, але з умовою, що українські орґанізації улаштують виставу ґрафіки в Німеччині.

До дня ювілею Академії Наук запрошено до Харкова деяких великих учених та письменників заходу. На дані товариство має орґанізувати вчених радянських фахівців, що їздили-б закордон, щоб популяризувати досягнення науки та техніки.

КУТОК Ц.В.К. ТУРФДІМ.

(До відома всім відділам і товариствам ТУРФДім.)

ВИПОВНЯЙТЕ СВОЮ НАЛЕЖИТІСТЬ.

Дорогі Товариші!

Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім повідомляє Вас про деякі важні передз'їздові справи, які відділові секретарі повинні виповнити вчасно.

Ще в листопаді минулого року розіслано до всіх відділів обіжник, в якім згадувалося про довги, що відділи довгують до Ц.В.К., але на жаль до цего часу мало відділів відгукнулося на наш заклик. Тому ми примушені ще раз про цю справу заговорити вже на сторінках нашої преси.

Багато відділів довгують за членські стемплі, печатки, освітній фонд і шкільні підручники, а навіть за кошти подорожі делеґатів на Девятий З'їзд. Вже зближається Десятий З'їзд ТУРФДім і знову будуть кошти, а тут ще не заплачено довгів за минулий з'їзд. Товариші, памятайте, що Ц.В.К. мусів виплатити гроші тим відділам, що заплатили більше за подорож, як на їх відділ припадає, а від деяких відділів не отримано нічого ще й до тепер.

Коли перечитаєте це в ґазеті, то подивіться в свої книжки, чи Ви належите до тих, що довгують до Ц.В.К. Коли так, то старайтеся вислати свій довжок таки зараз, а вже в крайному разі передайте рахунок і гроші делеґатови, коли буде їхати на з'їзд.

ВИПОВНЯЙТЕ МІСЯЧНІ ВКЛАДКИ.

Звертаємо увагу й на це, щоби секретарі подбали зібрати всі місячні вкладки від членів і прислали всі звіти не пізніше до 10 січня Пригадуємо це тому, щоби потім не було нарікань.

Членські книжочки на 1929 рік вже видруковані і їх тільки повиписується та розішлеться до відділів. Книжечки мусять бути готові ще до з'їзду і тому треба з цею справою не затягати, а зараз виповнити цей обовязок, щоб ми знали кілько висилати книжечок до кожного відділу.

ПРИСИЛАЙТЕ КВЕСТІОНАРІ НА ЧАС.

До всіх відділів ТУРФДім і Товариств розіслано передз'їздові квестіонарі з запитами, на які треба відповісти коротко про працю вашого відділу через минулий рік і заслати їх до Ц.В.К. ТУРФДім. В цих квестіонарах ми згадували, щоби секретарі постаралися їх виповнити і заслати до Ц.В.К. до 10. січня. Тепер ще раз пригадуємо Вам, що ці квестіонарі ми мусимо мати на руках, щоб після них виготовити на з'їзд діяграми для вистави досягнень і розвитку наших орґанізацій, а також виготовити звіт про стан наших орґанізацій на Всекраєвий Десятий З'їзд.

Всі ці орґанізаційні обовязки повинні бути сповнені до Десятого З'їзду так, щоби на Ювілейний З'їзд ТУРФДім ми могли заманіфестувати наші досягнення і здобутки за минулих десять років.

СТІННІ ҐАЗЕТИ.

Пригадуємо всім відділам і товариствам ТУРФДім, Жіночої Секції і Секції Молоді, щоб прислали до Ц.В.К. свої стінні ґазети для вистави в часі з'їздів. Ґазети висилати як старі, так і теперішні. Дуже добре буде, коли пришлете перші числа, якщо вони в кого зберіглися. Так само присилайте ручні вироби, головні ті, що їх вишивали чи шили діти, членкині відділів Секції Молоді у своїх гуртках.

Всі ці річи присилайте вчасно, що найменше два тижні перед з'їздом вони повинні бути в Ц.В.К., аби був час їх переглянути та впорядкувати для вистави.

Т. Ковзей, управитель.

ОДИН НА ТРОХ.

Капіталіст — Професор-крутій — Лінюх-нездара — Робітник.

Капіталіст:
Друзі мої, ми у світі
Оцю чвірку творим,
Але кому лекше жити —
Дайте поговорим.
А почну я сам від себе:
Це-ж мені найліпше,
Бо у мене тих грошенят
Таки є найбільше.
Я за гроші все дістану,
Як в самому раю,
Наїстися й напитися,
Коли загадаю.
Вчені думають за мене,
І дають поради,
Директори знов про бизнес
Мають все наради.
За порядком наглядають
Боси знамениті,
А рахунки виконують
Клерки працьовиті.
Робітники машинами
Товар виробляють,
Аґенції розпродують
Й гроші присилають.
Ось в такім то яснім стані
Мої дні минають,
Кожного дня з ріжних боків
Гроші прибувають.
Лиш одно на кожнім кроці
Мушу памятати,
Щоб найтанше все набути —
Дорого продати.
Усі мене поважають,
Стоять в ласку мою
Всі за мною потакують —
І правда за мною.

Професор-крутій:
Так, за гроші всього купиш,
Про все це я знаю,
Знаю тому, що високу
Науку я маю.
Твоїм майном аж так дуже
Хвалитись не можна,
Бо це є річ намацальна
І стратити можна.
Наука — скарб найдорощий!
Лиш подумай, брате:
Вогонь не може спалити,
Ні вода забрати.
За науку, милий брате,
Я маю до схочу
Чести, слави і грошенят —
Чого лиш захочу.
Пани дають їсти-пити
Мені за науку,
Дають гроші в нагороду
Та ще й тиснуть руку.
А я їм тих теревенів
Купу наговорю,
Про атоми, електрони
Й про золото в морю.
Скажу як то з ложки води
Може бути сила,
Щоб у найбільшій фабриці
Машини гонила.
Психольоґію згадаю
Й марксову систему
На подібну тему.
Бо то нині треба знати
Як у світі жити,
Треба вміти між деревом
У лісі ходити.

Лінюх-нездара:
Що то ви таке верзете?
Ось я без науки,
Жию собі кожного дня
І не терплю муки.
Думка в мене ось така то:
Щоб з дня на день жити
І щоб було хоч чим небудь
Живіт наповнити.
За грішми я не вганяю,
Бо не маю хисту,
А вчитись також не хочу,
Бо в голові тисне.
І без журби на цім світі
Я так проживаю,
Що один день проминає —
Другого чекаю.
Нащо мені журитися,
Клопоту питати,
Як я знаю, що й без того
Можна життя мати.
До праці йти я не хочу
Даремно томитись,
Бо все одно пан забере
Й нічо не лишиться.
А про завтра то я також
Журитись не буду,
Бо хто знає чи я завтра
Між живими буду.

Робітник:
Значить, що мені найгірше
На цім світі жити,
Бо самий я мушу всіх вас
Вбрати й накормити.
Бо ви трутні, ви нероби,
Крутії нікчемні —
Прийдеться й вам працювати
На свій хліб щоденний.
Оцей перший тягне з мене
Соки на фабриці,
В інші часи знову другий
Плете небелиці.
Третій знову недбайливий,
Але їсти хоче,
Тай тому він підчас страйку
Скебує охоче.
Геть відсіля, ви погані,
Не можу дивитись,
Сидите на моїй спині,
Ще й годні хвалитись?!

❦

І так жиють всі нероби
Без труду легенько,
А з працюючої кляси
Сміються тихенько.
Але прийде час, що кожний
Нероба нікчемний,
Буде самий працювати
На свій хліб щоденний.
Прийде той час, який злодом
Мусить всіх зрівнати,
Що будуть всі працювати

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ДЕЩО ПРО ПОВЕДІНКУ.

Донвил, Онт.

Сумно живеться такому товаришеві, який звик до орґанізаційного життя, любить працювати в орґанізації, а мусить жити в місцевості де її немає.

Це провірив я найкраще на собі, бо живу коло 30 миль від найближчого відділу. Правда, я і надалі остаю членом усіх наших орґанізацій, тобто вільним членом, але це не багато зміняє суть річи, бо сама назва не гріє.

Щоб розігнати свою скуку, я їзджу час від часу до блищих місцевостей, де є наші відділи, на підприємства.

В часі тих моїх поїздок я переконався, що критика відношення деяких наших членів до робітників з поза орґанізації, друкована свого часу в "Робітниці", була вповні правдива. Але я буду говорити фактами.

Відвідуючи поблизькі відділи, я майже завжди беру з собою ще 4 — 5 робітників нечленів, щоби втягати їх в круг нашого орґанізаційного життя. І, кілько я не приїздив з ними до поблизьких відділів, ніхто з їхніх членів ні разу не запитав нас хто ми такі, звідки приїхали або щось подібного.

Та вже що до мене, то дурниця — я свій, але не можна дарувати такого відношення до нечленів. Такою поведінкою ми ніколи не притягнемо їх до орґанізації.

Бо тільки представте собі, товариші, робітника чи фармера, що їхав 20 — 30 миль, щоби побачити зорґанізованих робітників і по душі поговорити з ними. А який замісць щирости і доброго слова стрінув байдужність і мовчанку.

Думаю, що ніхто з вас не буде перечити, що в такого робітника чи фармера мусить зродитися розчарування і своєрідний несмак.

А один робітник, розговорившися зі мною, так і сказав: "Я вже давно був би записався в члени робітничих орґанізацій, так що-ж, ніхто з членів не говорить мені про це, сам до них іти якось не смію та й так блукаю одинцем і досі".

Або ще один факт. Недавно в одній місцевості відбувався базар. На цей базар приїхав зі мною ще один робітник, який привіз із собою для базару кілька річей. Цей дарунок він дав членам того відділу. І представте собі, товариші, жаден з них навіть не подякував йому, ані не запитав його, хто він, звідки і т. д.

Ні, товариші, з такою поведінкою ми мусимо покінчити. Інакше ми ніколи не притягнемо до орґанізації менш свідомих робітників, які не стали ще твердо на клясову точку погляду, а тяжать до орґанізації стихійно; що проявляється у них шуканням чогось великого, сильного, але заразом ласкавого, що пригорнуло би їх під свою опіку.

П. Пурич.

ЖАЛУЄ, ЩО НЕ СТАВ ЧЛЕНОМ

Форт Вил'ям, Онт.

В нас у Форт Вил'ям цього року багато товаришів лежало в шпиталі і кожного члена Р.З.Т. відвідували десятки товаришів і товаришок. Ці часті відвідування дуже дивували шпиталеву управу і обслугу.

Одного разу я прийшов відвідати нашого товариша і застав коло нього так багато инших членів Р.З.Т., що не міг до нього доступити. Я почав тоді шукати по шпиталі за знайомими і, переглядаючи ліжка, стрінувся з норсою. Вона завела зі мною розмову про нашого хорого товариша і поставила питання, чому його відвідує так багато людей. Я відповів, що товариш є членом Р.З.Т., до якого належить в цій місцевості коло 160 членів і всі вони приходять відвідувати, а кромі того він одержує ще й запомогу. Норсу здивувало, що ми так сильно зорґанізовані і так по братерськи помагаємо собі.

Після того вона сказала мені, що в шпиталі находиться ще один робітник українець. Я пішов до нього і почав з ним розмову про причину його слабости і стан здоровля, а потім перевели її на Р.З.Т. Коли я згадав про Р.З.Т. і про нашого хорого товариша, то цей робітник глянув на мене і запитав: "Чи і ви належите до Р.З.Т."? Я відповів, що так. Тоді робітник почав розказувати:

"Два тижні я слабував і ніхто до мене не показався мимо того, що я маю тут багато краянів. Аж як ваш товариш прийшов сюди, члени вашої орґанізації, відвідуючи його, стали відвідувати й мене. Від тоді всі вони зробилися мені близькими і рідними. Зараз я часто питаю себе, чому я не є членом цеї щирої, добродійної громади. Ех, щоби я виздоровів, не буду я більше блукати одинцем, а стану членом цего великого Запомогового Товариства".

Не журися, товаришу, відповів я йому, ти виздоровієш і ми тебе з охотою приймемо у нашу громаду та будемо разом працювати для добра всіх робітників.

Робітник.

ЯК БІЛЬШОВИКИ "ПРОДАЮТЬ" СВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Ріджайна, Саск.

Еге-ж, "продають". А ну, послухайте тільки, як це вони роблять.

Покінчивши жнива, я заїхав до Ріджайни, найшов собі кімнату й став шукати за робітничими орґанізаціями. І попав я в цьому пошукуванні на якихось дивних людців. Кого не питав я про робітничі орґанізації, всі мені відповідали: "Тут нема таких орґанізацій. "Були та загули." Продали свій дім румунам, а сами розлізлися. Не везло їм у нас".

Що воно, думаю собі, за лихо, тут щось мабуть не все правдою пахне.

— Люде добрі, кажу я їм — це неможливо. Я-ж чув, що тут є такі орґанізації та ще й гарно розвиваються.

— Не віриш, відповідають мені незнакомі, то й не вір. А ми тобі кажемо, що більшовики всьо продали і баста.

— Покажіть мені, говорю до них, де саме знаходиться той дім, що вони продали румунам.

Дали вони мені вказівки, кудою зайти до нього і я пішов.

Приходжу до того дому, дивлюся аж справді: напис на ньому румунський, двері замкнені, — виходить незнакомі говорили правду.

Та щоб довести справу до кінця, став я шукати тих робітників, що дім продали. Недовго шукав я за ними, бо стрінув одного з них на вулиці і він мені сказав таке:

"Дім ми продали справді, бо він був не досить відповідний для нас. Та натомісць ми купили два льоти в доброму місці і робимо підготовку, що би з весною приступити до будови нового дому. Що-ж до наших орґанізацій, то вони існують, роблять свою роботу а льокуються у старому-ж таки домі, за що платять румунам рент".

Розпитав я товариша про мітінґи і хід роботи та й сам став працювати у тому відділі.

Від тоді минуло кілька місяців. За той час наші орґанізації зробили багато роботи в кожній ділянці орґанізаційної праці. Нижче я подаю коротко, що саме ми зробили від того часу й що зараз у нас робиться:

Відбувається у нас курс англійської мови і освітній курс для старших. На ньому викладаються такі предмети: історія, ґеоґрафія, укр. література і граматика.

Жіноча Секція і Секція Молоді відбувають правильно що тижня спільні читання і дискусії.

Відділ Секції Молоді устроїв два концерти, а драматичні сили відділу в цілости — два концерт-мітінґи: одним відсвятковано 6. річницю Р.З.Т., а другим 6. річницю смерти галицьких героїв т. т. Мельничука, Цепка і Шеремети.

Відіграно з добрим успіхом в користь преси драму: "Крик землі".

Заходом Жіночої Секції устроєно кошикову забаву, а по ній ще три инші забави.

Устроєно одно масове віче, на якому промовляв орґанізатор т. Кифорук.

Кромі тих підприємств відбувся у нас великий базар, з якого прийшло $300.00 чистого приходу. Всі гроші з базару і підприємств призначені на будову дому.

Ось так більшовики "продають" свої орґанізації. Але ми могли би ще далеко більше зробити, коли-б у нас не було фразеольоґів і байдужників. А так фразеольоґи роблять тільки на словах, а байдужники оправдують себе: "Нашо нам учитися, ми учителями ані орґанізаторами не будемо".

Ні, товариші, доки на загальну робітничу масу лише невеликі гурти працюватимуть у робітничих орґанізаціях, доти нам усім треба бути орґанізаторами і вчитися самим та вчити других.

О. Ковалів.

СВЯТКУВАЛИ 6. РІЧНИЦЮ.

Брентфорд, Онт.

Дня 28. жовтня 1928 року відсвятковано в нас концертом 6. річницю Р.З.Т.

Свято відкрив голова місцевого відділу Р.З.Т. т. Н. Заячковський. Концертову програму виконала наша Мандолінова Орхестра.

На цьому святі говорив тов. Ліліцак з Гемилтон. Він широко пояснив ціль і завдання Р.З.Т., а також переповів його історію та вичислив здобутки. Кромі того він говорив, що робітники повинні вступати не тільки до Р.З.Т., але й до освітньої орґанізації, яка вчить робітників, як вони повинні боротися проти нинішньої несправедливости й визиску.

На тому святі на заклик т. Ліліцака вписалися до нашого відділу Р.З.Т. дві нові членкині. Після-ж впису були запити, на які тов. Ліліцак давав добрі відповіді.

В. Дубецький.

РОЗРГОМ ГЕМИЛТОНСЬКИХ ДЖІТНЕЙС.

Я вже писав до "Укр. Роб. Вістей", про боротьбу гемилтонських Джітнейс, яка почалася з кінцем червня, ц. р., — а закінчилась в три місяці пізніше, то є в місяцю вересні.

Боротьба Джітнейс зістала програна у вищому суді в Торонто, який признав, що Джітнейс мусять забратися з дороги то-бто заборонив їм перевозити дальше пасажирів. Цим самим він дав повний монополь Гемилтонській Трамваєвій Компанії.

Так потрактовано бідних робітників Джітнейс, які після рішення суду, не тільки що немогли дальше заробляти собі і своїй родині на життя, але багато з них потратили свої автомобілі. Бо заборона суду позбавила їх зарібку, а фінансові компанії, неотримуючи за ці автомобілі місячних рат, забрали автомобілі собі назад.

Так-то дбають про себе можні світа сего.

Ів. Л—к.

ВІДВІДУВАВ МЕНЕ!

Згода, Ман.

Складаючи на цьому місци подяку Гол. Зарядові Р.З.Т. за виплачених мені $56.00 запомоги і едмонтонським товаришам за часті відвідини в часі моєї слабости, я розкажу, як то мене відвідував у шпиталі один піп.

Я лежав довший час у шпиталі і мав дві операції. А є тут таке правило, що перед кожною тяжкою операцією приводять до хорого попа. Привели його й до мене.

— Висповідайтеся, говорить він, з легкою душею лекше й на операцію іти.

— Ну, кажу я йому, не судіть, еґомосцю, усіх людей по собі, в мене душа й так легка. А коли ви дійсно бажаєте, щоби мені було легко на операцію іти, то заберіться, будь ласка, чим скорше з перед моїх очей.

Подивився попина на мене, поворкотів собі щось під носом і пішов.

Але перед другою операцією привели його знов до мене. В той сам час я сидів на ліжку і читав "У.Р.В."

Ох, як побачив попина, що я читаю та як не накинеться на мене: "А ти грішнику, а ти сякий та такий, то ти такі ґазети читаєш та ти до пекла підеш".

Поговорив я трохи з ним на цю тему, але не скінчив, бо операційний візок по мене приїхав.

Так то наші попики скаженіють на самий вид "У.Р.В." Допекли їм, як видно.

Г. Френд.

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ.

Келгари, Алта.

Недавно загостив до місцевої санаторії незнакомий осібняк і став списувати хорих українців. Що воно за тип, подумав я собі і пішов до нього за відповіддю.

— Я священник, відповів він мені.

— Що-ж ви робите тут?

— Орґанізую православіє.

— А де-ж це ваша попівська одіж? питаю я його, бо вбраний він був у звичайну робітничу одіж.

— Е, відказує, одіж річ маловажна. Ну, думаю собі, по нагоді змаловажніла, коли робітники переконалися, що під нею криється.

— А чого ви боретеся з католиками? — О, відповідає, католики замало науки дають фармерам і робітникам.

Цего мені було вже за багато, бо й яку там науку може давати православіє робітникам та фармерам. Коли би він був сказав, що поборює науку, це була-б правда. Тому я йому відповів: — Киньте, еґомосцю, розказувати про сині коні, а йдіть та беріться краще за шуфлю, або як можете, то й за яку иншу корисну роботу і не дурманьте людям голов.

Почервонів мій попина тай коже: "Заведіть мене до инших українців".

— Та завести вас не штука, відповів я, але як ви будете їм розказувати це саме що й мені, то шкода труду й часу нашого. Ліпше йдіть еґомосць туди, звідки прийшли.

Подивився попина сюди і туди та, як побачив ще, що кількох наших українських робітників байдужно його минуло, почіхався в потилицю і пішов геть.

Та діло не в тім, що він пішов геть, а в тім, що наші попи вже й робітничу одіж надівають, щоб тільки лекше було дурманити працюючих.

Та дарма, попики, ми вашого брата пізнаємо і під "шапкою невидимкою".

П. Марусик.

ДЯКУЮТЬ ЧЛЕНАМ Р.З.Т.

Ріджайна, Саск.

В листопаді цего року ми обоє з дружиною захорували і находилися в дуже критичному положенні. Коли про це довідалися члени місцевого відділу Р.З.Т., то сейчас відвідали нас і прийшли з поміччю. А саме, заосмотрили нас майже на цілу зиму харчами.

За що я і дружина складаємо ріджайнському відділові Р.З.Т. щиру, товариську подяку.

Н. і М. Малик.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ВІННІПЕҐ, МАН.

Стараниям Ліґи Комуністичної Молоді відбудеться в неділю, 6. січня 1929 року, в салі Укр. Робітничого Дому **МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ** проти будови Кінґом двох воєнних кружляків. Приходіть масово! Спеціяльно запрошується робітничу молодь. Початок в год. 10.30 рано.

Цим повідомляємо всіх членкинь відділу Жінсекції у Вінніпеґу, що в понеділок, 7. січня 1929 р. відбудуться **МІСЯЧНІ ЗБОРИ.** На програмі зборів є важні справи. Присутність всіх обовязкова. Початок в годині 8.30 вечером.

ТРАНСКОНА, МАН.

В суботу, 5. січня 1929 р., стараниям відділу Жінсекції, устроюється **"ВЕЧЕР СМІХУ".** Вступ лише 25 і 10 ц. Початок в годині 8.30 вечером.

БЕЛІС, АЛТА.

Стараниям драмспівгуртка при відділі ТУРФДім в Беліс, Алта., відіграється в середу, 9. січня 1929 р., в салі Укр. Фарм. Дому драму в 4-ох діях М. Ірчана **"РОДИНА ЩІТКАРІВ".**

В понеділок, 14. січня, драмспівгурток спільно з Укр. Роб. Діт. Школою при відділі ТУРФДім, дасть **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.**

В понеділок, 21. січня драмгурток відіграє смішну комедію п. н. **"ЧИЯ ДИТИНА".**

Проситься всіх дооколичних фармерів прийти громадно в ці дні. Вступ: 50, 25 і 10 ц. По кожній виставі буде забава. Комітет.

ДРОМҐЕЛЕР, АЛТА.

Оцим повідомляється робітників й робітниць в Дромгелер і околиці, що в неділю, 13. січня, в годині 8.30 вечером в салі Укр. Роб. Дому відбудеться **СВЯТКОВАННЯ 6-ої РІЧНИЦІ** утворення нашого Робітничого Дому. Відділ ТУРФДім запрошує все місцеве і околичне робітництво взяти чисельну участь у нашім святі.

БРУКЛЕНД, МАН.

Стараниям відділу Жінсекції відбудеться в суботу, 5. січня, під числом 1904 Пасифик евню **ВЕЧЕР СМІХУ.** Відограється також одну одноактівку. Вступ для дорослих 15 ц., для дітей 5 ц. Початок в год. 8. вечером.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

В неділю, 13. січня 1929 р. відбудеться в Принц Артур салі **КОНЦЕРТ-МІТІНҐ** для вшанування памяти Карла Лібкнехта і Рози Люксембурґ.

В неділю, 27. січня, в цій самій салі відбудеться **СВЯТО** з концертовою програмою для вшанування памяти шестої річниці смерти Леніна. Бесідники промовлятимуть в ріжних мовах. Початок концертів в годині 8.30 вечером. Укр. Аґітпропком.

ЙДІТЬ НА ЛЕКЦІЮ!

Стараниям Орґанізаційно-Освітнього Комітету відбудеться в неділю, 6. січня, в 3-ій годині пополудні в салі У.Р.Д. у Вінніпеґу, цікава лекція тов. М. ІРЧАНА на тему:

ЛІТЕРАТУРА і її ЗНАЧІННЯ.

На Радянській Україні ліквідують неписьменність на те, щоб робітництво, вивчивши письмо, мало користь з літератури. Однак багато з нас, працюючих, не розуміє, яке велике значіння має для нас література.

Тов. М. Ірчан, один з визначних наших пролетарських письменників, працює на літературнім полі і тому власне є добре обзнайомлений з літературою.

Лектор обширно обговорить її значіння і вкаже, чому працюючі повинні знайомитися з нею, читаючи корисні літературні твори. Вступ вільний.

70 СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ вийшло з друку на 1929. Один за 30 ц., 4 за долара. Аґентам і шторникам за надісланням 5 доларів вишлемо 30 штук оказових календарів. Пишіть за нашим катальогом:

ДР. Ф. РИБАК

M.D., C.M., L.M.C.C.

ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР

З довголітною практикою в шпиталях Вінніпеґу, Шікаґо й Монтреалі. Операції виконує в шпиталях.

Офіс: — 594 SELKIRK AVE.
Телефон: — 55 323
Резиденція: — 562 ALFRED AVE.
Телефон: — 54 000
WINNIPEG, MAN., CANADA

РІЧНІ ЗБОРИ УКР. РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ.

Проголошуючи РІЧНІ ЗБОРИ відділів ТУРФДім, ми взиваємо членство, щоб виповнили членські вкладки перед зборами обовязково. Всі члени повинні на річні збори прибути, а заряди повинні перевірити присутність членства і звіт подати до ЦВК ТУРФДім. ЦВК ТУРФДім.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ ТУРФДІМ.

Іст Килдонан, Ман. — Річні збори відділу ТУРФДім відбудуться в неділю, 6. січня 1929 року, в годині 2-ій по полудні в салі Укр. Роб. Дому.

Транскона, Ман. — Річні збори відділу ТУРФДім відбудуться в неділю, 6. січня, в годині 2.30 по полудні в Укр. Роб. Домі.

Едмонтон, Алта. — Річні збори відділу ТУРФДім відбудуться в середу, 9. січня 1929 р., в годині 8-ій вечером в Укр. Роб Домі (10628 — 96 вул.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ ЖІНСЕКЦІЇ.

Транскона, Ман. — Річні збори відділу Жінсекції ТУРФДім відбудуться в неділю, 13. січня, в годині 2.30 по полудні в Укр. Роб. Домі.

Вест Форт Вил'ям, Онт.—Річні збори відділу Жінсекції ТУРФДім відбудуться в неділю, 13. січня 1929 року, в годині 2-ій пополудні в У.Р.Д.

РІЧНІ ЗБОРИ відділу Жіночої Секції ТУРФДім у Вінніпеґу відбудуться в понеділок, 14. січня ц. р. в годині 8.30 вечером в салі Укр. Роб. Дому. Всі членкині обовязково повинні на ці збори прибути, бо буде багато важних справ до вирішення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ С. М.

Іст Килдонан. — Річні збори відділу Секції Молоді відбудуться в неділю, 6. січня, в годині 11-ій рано в У.Р.Д.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Р.З.Т.

Сейнт Боніфейс, Ман. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 6. січня 1929 року, в годині 2-ій по полудні в салі під ч. 393 Арчибалд стріт.

Брукленд, Ман. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 6. січня, в годині 2-ій по полудні під числом 1904 Пасифик евню.

Форд Ситі, Онт. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня, в годині 1-ій по полудні в салі Укр. Роб. Дому.

Форт Вил'ям, Онт. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня 1929 р., в годині 2-ій по полудні в льокали під числом 808 Мек-Інтош стріт.

Бінфейт, Саск. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня 1929 р., в годині 1. по полудні, в салі, де приміщуються наші орґанізації.

Летбридж, Алта. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня, в годині 1.30 по полудні в салі Укр. Роб. Дому.

Іст Килдонан, Ман. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня 1929 року, в годині 2-ій по полудні в салі Укр. Роб. Дому.

Ріджайна, Саск. — Річні збори відділу Р.З.Т. відбудуться в неділю, 13. січня 1929 р., в годині 2-ій по полудні у відділовім приміщенні під числом 726 Вікторія евню.

ОБЇЗДКА ОРҐАНІЗАТОРКИ ЛІҐИ КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ.

Національний Виконавчий Комітет Комуністичної Молоді вислав на днях **т-ку М. К. Гілберт** на орґанізаційну обїздку по західній Канаді. Остання обїздка т. Оскара Раєна у великій мірі спричинилась до оживлення активности по відділах Комсомолу. Ціль теперішньої обїздки є поширити й сконсолідувати цю активність в слабших відділах і також між українською молоддю.

В СВОЇЙ ОБЇЗДЦІ Т-КА М. К. ГІЛБЕРТ ВІДВІДАЄ СЛІДУЮЧІ МІСЦЕВОСТИ:

Мус Джо, 8. і 9. січня.
Медисин Гет, 10. січня.
Келгари, 11., 12. і 13. січня.
Дромгелер і Вейн, 14 до 20. січня.
Летбридж і Колгорст, 22., 23. і 24. січня.
Колмен, Блейрмор і ин., 26., 27. і 28. січня.
Кембій, 30. січня.
Салмон Арм, 31. січня і 1. лютого.
Карлін, 2. лютого.
Венкуверський дистрікт, від 3. до 17. лютого.

ВЕЛИКА НАГОДА.

МАЮ НА ПРОДАЖ велику реальність: 60 акрів обфенцованої землі коло сіпіарської ярди, хата на чотири великі кімнаті, штор 46X46 фітів; в шторі є почтовий офіс, колд-сторедж і вейтрґавз. Далі 44½ лотів, на яких побудовано дві стайні, шек, керниця, води багато. З почти прихід $400.00 річно. Робітничо-Фармерський Дім межує з реальністю. Продам все за готівку $2500.00, не включаючи рухомий товар. Зголошуйтесь

Др. В. ЧАСНИЙ

ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.)
з практикою в шпиталях в Монтреалі і Ст. Боніфес.
413 SELKIRK AVE. — Phone 55 866 — WINNIPEG
(На місці д-ра Гержабека.) Урядує вечерами.

ТІЛЬКИ В МІСЯЦІ СІЧНІ

по великій знижці робимо убрання і оверковти. Використайте цю нагоду і порядно одягніться за дешеву ціну. За солідне виконання ручимо. Заходіть до нас особисто, а з провінції пишіть до:
KUZYK & DEMKIW
814 MAIN STREET Cor. JARVIS AVE. WINNIPEG, MAN.

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Робимо до міри зимові оверковти, осінні плащі, убрання, сути найновіщої моди з найліпшої матерії і сукна по зниженій ціні. Запевняємо роботу на означений час і за вдоволення ручимо. Також чистимо, прасуємо й направляємо.
A. CHOMA — 567 SELKIRK AVE. — WIINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКА НОВИНА!

Купуйте і ширіть робітничо-фармерський НАУКОВИЙ І ГУМОРИСТИЧНИЙ прекрасно ілюстрований

КАЛЕНДАР "НОВИЙ СВІТ"

НА 1929 РІК

365 днів в календарюмі і його історія; поезія і оповідання; наукова революція в природі; історичні, наукові і для здоровля статті; відомости про Канаду і старий край; ВЕЛИКА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ І ІЛЮСТРОВАНА ГУМОРИСТИЧНА ЧАСТЬ. Багато більше корисних річей.

Ціна 40 ц.; 6 — $2.00; 12 — $3.75; 25 — $7.50; 50 — $14.00.
Спішіть з замовленням!

ЧИТАЙТЕ І ШИРІТЬ НАЙБІЛЬШЕ НАУКОВИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ МІСЯЧНИК

"НОВИЙ СВІТ"

Головні розділи "Нового Світа": поезія і оповідання: земля і небо; наука і поступ; культура і освіта; життя і здоровля; відомости про Канаду; всячина; радощі і мудрощі, то-що.

Річна передплата $1.00. Кожний передплатник дістає 12 книжок в рік.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ І ПРОДАЮТЬСЯ

Історія боротьби праці за визволення	$1.25
Нарис економічної ґеоґрафії, з 44 ґеоґраф. і історичними мапами	.60
Підземне царство, з 65 образками	.50
Проти смерти, написав М. Ірчан	.50
Практична утопія, оповідання	.50
Комунізм і християнство	.50
Як попи туманять нарід	.50
Місто в небезпеці	.40
Нарис передісторичних подій	.40
Ілюстрована робітнича читанка	.35
Християнство перед Христом	.30
Одежа робить людей, світової слави оповідання	.25
Фільми революції М. Ірчана	.25
Розвиток людства	.25
Життя і поступ, з 36 образками	.25
Робітничо-фармер. пісні і поезії	.25
Як повстав світ, з 22 образками	.20

Гуртом 25 процент опусту на $5.00; 33% на $10.00; 50% на $25.00.
Адресуйте так:
NOWYJ SWIT
Box 1092 — — Montreal, Que.

ПОШУКУЮ свого краяна, Теодора Понича, з села Зеленева, повіт Вашківці, Буковина. Він приїхав на весні (в маю) до Канади. Хто знав би про него, або він сам хай зголоситься на адресу:
JOHN TKACHUK
(7) P. O. ENTRANCE, ALTA.

ПОШУКУЮ Михайла Соковича (пошукує Марія Василівна Каніска), походить з чернигівської ґубернії, Україна. Давніше перебував в Алберті. Хто знав би про него, або він сам хай зголоситься на адресу:
FRANK GROCH
580 MAGNUS AVE.
(5) WINNIPEG, MAN.

ПОШУКУЮ своїх товаришів, Михайла Вуйтицького і Стефана Бохну, з села Сокириці, повіт Самбір, Галичина. Хто знав би їх адресу, або самі хай зголосяться на адресу:
ST. SNUMYLO
843 UNION STREET
VANCOUVER, B. C.

ПОШУКУЮ своїх батьків, Ілька і Панька Фуриків, з села Терпилівки, повіт Збараж, Галичина. 1920 року перебували в Ню Йорку. Хто знав би про них, або вони самі хай зголосяться на адресу:
EWSTACHYJ FURYK
Box 152
(5) KAPUSKASING, ONT.

МАЮ НА ПРОДАЖ лота у Вайта, Ман. Лот положений на бизнесовій улиці. Продам за готівку $100. Прошу інтересованих зголошуватися на адресу:
P. NYKOLAYCHUK
(157) VITA, MAN.

ПРОДАМ АБО ЗАМІНЯЮ 7-кімнатну хату. Хата добре споряджена; пивниця під цілим будинком, форнес і тенька на гарячу воду є. Заміняю за меншу хату близько Укр. Роб. Дому. Зайдіть і подивіться під число:
1305 ALEXANDER AVE.
(3) WINNIPEG, MAN.

НАРОДНА АПТИКА

Має на складі ріжного рода ліки, в плині і корінях. Коли чуєтеся хорими, так зараз вдайтеся до НАРОДНОЇ АПТИКИ за ліками на вашу докучливість.
NARODNA APTYKA
174 HENRY AVE. E. WINNIPEG, MAN.

ДР. ЙОСИП МЕҐАС

ОПЕРАТОР, ЛІКАР, АКУШЕР.
Найновіща екс-рей машина. Найновіші електричні машини до безопераційного лічення недуг.
10164A — 101 STREET
ROOM 201 KITCHEN BLOCK
Телефон 1341 EDMONTON, ALTA.

ДР. С. І. ҐРІНБЕРҐ

ДЕНТИСТ
Виконує роботу першорядно. Ціни умірковані. Урядує в своїй канцелярії в STEIMAN BLDG., на розі вулиць Селкирк і Ендрувс у Вінніпеґу
PHONE: 51 133

ДР. П. ЗАКУС

ДЕНТИСТ
Отворив свою канцелярію п. ч.
594 SELKIRK AVENUE
WINNIPEG, MAN.
Телефон: 56 180

DR. L. WESELAK

СЛОВЯНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
Виконуємо роботу перворядно, з ґарантією. Ціни умірковані.
413 SELKIRK AVE. WINNIPEG
Тел. офісу 54 466 Мешкання 53 261
В бувшій резиденції дра Гержабека. Говоримо по українськи.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Випродую всякого рода хатні меблі і кухні. Нові кухні фірми "Імпайр" за які ґарантую, а також кухні "Честерфілд" по фабричній ціні. Добрі "пяна-плеєрс" — маґоневі і дубові, ґрамофони, машини до шиття фірми "Сінґера", столики до писання, шафи на книжки і на одіж і всякі инші річи.
A. MYRLOWICH
610 and 695 Selkirk Ave.
WINNIPEG, MAN.

АДВОКАТ СТЕФАН САВУЛА

полагоджує всякі справи судові, земельні, тестаментальні, розводові і старокраєві. Продаж землі й домів. — Позичка грошей. — Горожанські папери. — Пашпорти.
S. SAWULA
BARRISTER, SOLICITOR ETC.
306 CONFEDERATION LIFE BLDG.
PHONE 86 848 WINNIPEG, MAN.

ДЕ ЙТИ ЇСТИ.

Коли жиєте в Вінніпеґу чи буваєте тут переїздом, то зайдіть до SUNRISE RESTAURANT під числом 697 MAIN ST. Страви готуються на старокраєвий і тутешний спосіб. Властителі:
Й. Й. ОРОБКО і М. Д. ГАВРИСИШИН

Чи ви терпите біль голови, нервовість, жолудка? Можете читати, шити, або писати, щоби ваші очі не умучувалися, не хотілося спати або не текли сльози? Коли маєте котрусь з цих долегливостей, побачте мене.
Спеціяліст Зору
H. RUFUS ISAAKS, D. O.
SPECIALIST
COR. MAIN & DUFFERIN — WINNIPEG.

МАЮ НА ПРОДАЖ ліжко, дресер, столики, крісла, софку, кухонний стіл із шуфлядами й начення. Дешево продам, бо виїзджаю. Зголошуйтесь під число:
(3) 756 ABERDEEN AVE.

МЕКМОРЕЙ, МЕКМОРЕЙ І ҐРЕЩУК

АДВОКАТИ — ПОВНОВЛАСНИКИ.
ГОВОРИМО ВСІМА СЛАВЯНСЬКИМИ МОВАМИ.
410 ELECTRIC RAILWAY CHAMBERS
OFFICE PHONE: 26 821 WINNIPEG, MAN.

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Ми посилаємо гроші до старого краю в американських доларах.
Ми продаємо корабельні тикети до і із старого краю на всі лінії.
Пишіть до нас за інформаціями по українськи.
ALLOWAY & CHAMPION LTD.
667 MAIN STREET — — — — — WINNIPEG, MAN.

ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВЛЯ.

Коли ви потребуєте ліків, прийдіть або напишіть до нас. Ми маємо повний припас свіжих і довіря гідних лічничих средств, а наші ціни є умірковані. Держимо у себе також усі добрі і добре звісні оголошувані патентові медицини, шпитальні приналежности і т. д.

ІСТ КИЛДОНАН У ВІННІПЕҐУ!

ДРАМСПІВҐУРТОК ВІДДІЛУ Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ З ІСТ КИЛДОНАН, МАН.

— відіграє —

В СУБОТУ, 5-ГО СІЧНЯ 1929 РОКУ

В САЛІ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ У ВІННІПЕҐУ

гарну драму на 5 дій І. Тогобочного

ДУШОГУБИ

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНКИ! СПІВИ! КОСТЮМИ! ПРИХОДІТЬ НАЙЧИСЛЕННІШЕ!

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 40 і 25 ЦЕНТІВ.

Тикети швидче можна набувати в буфеті Українського